

Projekt „Kruček po krůčku do sousední země“

Německo a němčina pro děti od 3 do 8 let

Tandem

Koordinační centrum
česko-německých výměn
mládeže

Koordinierungszentrum
Deutsch-Tschechischer
Jugendaustausch

Odborné publikace v němčině / Deutsche Fachliteratur

Goethe-Institut e.V.: Kinderportfolio für das erste Fremdsprachenlernen – Deutsch als Fremdsprache für Kinder, Vorschule und für den Übergang in die Grundschule.

München 2013. PDF-Version zum Download:

<http://www.goethe.de/lhr/mat/ff/elm/lrn/de10671262.htm>

V návaznosti na evropské portfolio cizích jazyků nabízí Goethe-Institut úvod do práce s portfoliem pro první učení cizímu jazyku. Úvodní kapitoly podrobně vysvětlují, jak a kdy je možné začít pracovat s touto pomůckou doprovázející dítě na jeho cestě učení. Praktická část nabízí množství pracovních předloh na dvou úrovních, nejprve v podobě, která je pro dítě srozumitelná bez znalosti písma, a konečně i o něco náročnější variantu, kterou může dítě zpracovat později. Toto dětské portfolio mohou učitelé a učitelky podle potřeby upravovat a dále rozvíjet.

Widlok, Beate (et al.): Nürnberger Empfehlungen zum frühen Fremdsprachenlernen.

Neubearbeitung.

Goethe Institut e.V., München 2010.

ISBN 978-3-939670-38-4.

Nové zpracování publikace *Nürnberger Empfehlungen zum frühen Fremdsprachenlernen* popisuje souhrn podmínek cizojazyčného vzdělávání v raném dětském věku z aktuálního pohledu tak, že je zvýrazněn potenciál a potřeby čtyřletého až desetiletého dítěte, které se učí cizí jazyk. Časný začátek přitom má být nazírán z co nejobecnější perspektivy.

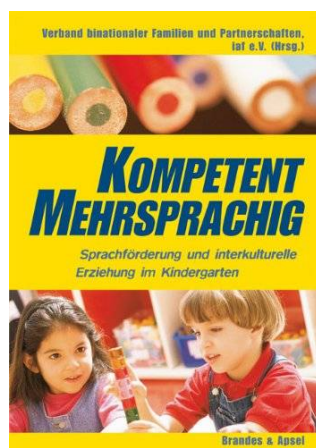
Europäische Union. Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft / Evropská unie. Evropský fond pro regionální rozvoj: Investice do vaší budoucnosti

Kruček po krůčku

Schritt für Schritt

Ringler, Maria u. a.: Kompetent mehrsprachig. Sprachförderung und interkulturelle Erziehung im Kindergarten.

Brandes & Apsel, Frankfurt a. M. 2013. 3., durchgesehene und ergänzte Auflage. ISBN 978-3860997833.

Vzdělávání začíná v raném věku a jazyková kompetence v němčině je důležitým klíčem otevírajícím šance ve vzdělávání a rovnost příležitostí. V první části jsou v popředí metodické kapitoly soustředící se na rozvoj jazyka a interkulturní výchovu. Druhá část se věnuje tématům jazyka a migrace. Součástí publikace je i komentovaný seznam vícejazyčných a interkulturních dětských knih.

Bayerisches Staatsministerium für Arbeit und Sozialordnung, Familie und Frauen & Staatsinstitut für Frühpädagogik: Der Bayerische Bildungs- und Erziehungsplan für Kinder in Tageseinrichtungen bis zur Einschulung. Cornelsen Verlag Scriptor, Berlin 2012. 5., erweiterte Auflage. ISBN 978-3-589-24794-3.

Od roku 2012 je toto znění závazné pro všechna předškolní zařízení v Bavorsku. Jak vypadá moderní výchova a vzdělávání v předškolních zařízeních? Na to dává bavorský vzdělávací a výchovný plán jasnou odpověď. Ke stažení na: <http://www.bildungserver.de/Bildungsplaene-der-Bundeslaender-fuer-die-fruehe-Bildung-in-Kindertageseinrichtungen-2027.html>

Sächsisches Staatsministerium für Kultus und Sport: Sächsischer Bildungsplan. Verlag das Netz 2012. Veränd. Neuauflage. ISBN 978-3868920598.

Saský vzdělávací plán – příručka pro pedagogy v jeslích, mateřských školách a školních družinách a pro soukromou denní péči o děti včetně doplňků pro denní péči a družinu. Ke stažení na: <http://www.bildungserver.de/Bildungsplaene-der-Bundeslaender-fuer-die-fruehe-Bildung-in-Kindertageseinrichtungen-2027.html>

Textor, Martin R.: Projektarbeit im Kindergarten. Planung, Durchführung, Nachbereitung. Norderstedt BoD 2012. 3. Auflage. ISBN 978-3833429132.

Teoretický úvod a mnoho příkladů z praxe v této knize ukazuje široké spektrum možností, v nichž se může rozvíjet projektová práce v mateřských školách. Zde popsané, velmi rozmanité projekty usnadňují dětem porozumět svému okolí, přírodě, společnosti, hospodářství a kultuře.

Ministerium für Bildung, Familie, Frauen und Kultur des Saarlandes (Hrsg.): Mehrsprachiges Aufwachsen in der frühen Kindheit. Fakten, Voraussetzungen, Möglichkeiten für einen gelenkten Spracherwerb. Band 1 und 2. Verlag das netz, Weimar und Berlin 2009. ISBN 978-3-86892-010-9.

Jak se může od počátku dařit vyrůstat vícejazyčně? Experti zde diskutují o základech, konceptech, zkušenostech a příkladech z teorie a především praxe řízeného učení více jazykům v raném dětství.

Jampert, Karin (et al.): Kinder-Sprache stärken! Sprachliche Förderung in der Kita: das Praxismaterial. Verlag das netz, Weimar und Berlin 2009. ISBN 978-3868920116.

Jak dítě přijde k jazyku? A jaké možnosti pro podporu jazyka se skrývají v běžném provozu mateřské školy? Například v pohybu, hudbě, přírodovědě a práci s médii? Tým autorů Německého institutu mládeže vypracoval ve spolupráci s odbornou praxí koncepci jazykového rozvoje, která poukazuje na specifické možnosti a potenciály vzdělávací instituce, jakou je mateřská škola, pro podporu dětí v rozvoji jazyka ve věku od tří do šesti let a využívá je.

Huppertz, Norbert (Hg.): Lernort Grenze – eine Begegnungsdidaktik.

PAIS-Verlag, Oberried 2008. ISBN 978-3-931992-24-8.

Hranice existují na celém světě. Často jsou s nimi spojeny problémy a nesnáze. A přitom nabízejí nekonečně mnoho šancí. Jak je možné je prakticky využít? Ve smyslu vzdělávacího cíle „výchova ke světoobčanství“ se zde překládá didaktika a metodika setkávání, která se opírá o společné zážitky dětí a učitelů z jedné a druhé strany hranice. Všechny zkušenosti z německo-francouzského modelu lze přenést i na jiná místa v Evropě a po celém světě.

Tracy, Rosemarie: Wie Kinder Sprachen lernen. Und wie wir sie dabei unterstützen können. 2. überarbeitete Auflage. Fracke Verlag 2008. ISBN 978-3-7720-8306-8.

Tato kniha poskytuje pomocí mnoha příkladů srozumitelný přehled o tom, jak se děti učí jazyk, a vyjasňuje podmínky pro úspěšný rozvoj vícejazyčnosti v raném věku. Kniha obsahuje mnoho podnětů pro cílený rozvoj jazyka.

Jampert, Karin (et al.): Schlüsselkompetenz Sprache. Sprachliche Bildung und Förderung im Kindergarten. Konzepte, Projekte, Maßnahmen. 2. aktualisierte und überarbeitete Auflage. Verlag das netz 2007. ISBN 978-3-937785-60.

Rozvoj řečových dovedností musí začít v raném dětství a je důležitý pro všechny děti. Tato kniha představuje programy na podporu jazyka, metody a opatření v předškolní oblasti. Jednotné členění všech projektů usnadňuje rychlou orientaci: výstižně jsou popsány cíle a cílové skupiny, obsah a metody rozvoje jazyka, nutné rámcové podmínky a kvalifikace pedagogického personálu. Kromě toho je objasněno, o jaké poznatky a teorie rozvoje jazyka se programy opírají, jaké zkušenosti přineslo testování v praxi a do jaké míry jsou k dispozici vědecká hodnocení účinnosti.

Kasten, Hartmut: 4 - 6 Jahre. Entwicklungspsychologische Grundlagen.
Cornelsen Scriptor 2007. ISBN 978-3-589-253258.

Učitelky, rodiče a další zájemci v této knize najdou množství snadno srozumitelných informací o rozvoji dítěte v předškolním věku. V posledních 15 letech se vědomosti o čtyř- až šestiletých dětech výrazně prohloubily. Již nikdo nezpochybňuje velký význam, který má tento vývojový úsek pro budoucí dráhu dítěte ve škole a vzdělávání. Kniha navazuje chronologicky a obsahově na knihu, která vyšla o rok dříve, „0 - 3 Jahre – Entwicklungspsychologische Grundlagen“.

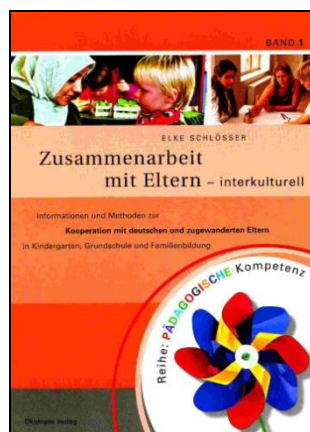
Kielhöfer, Bernd / Jonekeit, Sylvie: Zweisprachige Kindererziehung.
Stauffenburg Verlag Brigitte Narr GmbH, Tübingen 2006. ISBN 3-923721-05-6.

Čím dál častěji se naskýtá šance vychovávat děti dvoujazyčně. Tato kniha názorně líčí, jak děti vyrůstají v německo-francouzské rodině. Specifikum tohoto příkladu se neustále propojuje s obecnými poznatky, takže se kniha hodí jako praktický rádce pro dvoujazyčnou výchovu dětí ve škole a v rodině.

Ulich, M. / Oberhuemer, P. / Reidelhuber, A. (Hg.): Die Welt trifft sich im Kindergarten. Interkulturelle Arbeit und Sprachförderung in Kindertageseinrichtungen. Beltz Verlag, Weinheim und Basel 2005. ISBN 3-407-56316-7.

Učitelky v mateřské škole často pracují s dětmi z různých zemí. V praxi představuje výuka těchto dětí a spolupráce s rodiči značnou výzvu. Autorky pojednávají o těchto tématech informativně a s úzkou vazbou k praxi – s podněty pro každodenní práci a návodem k zamyšlení nad vlastní praxí a její proměně.

Schlösser, Elke: Zusammenarbeit mit Eltern - interkulturell. Informationen und Methoden zur Kooperation mit deutschen und zugewanderten Eltern in Kindergarten, Grundschule und Familienbildung. Okötopia Verlag Münster 2004. ISBN 978-3-936286-39-7.

Autorka naznačuje kreativní cesty, jak iniciovat plodnou spolupráci s rodiči. Rodiče cizího původu jsou chápáni jako lidé se specifickými zkušenostmi a jazykovými a kulturními znalostmi, které je možné a dobré využít. Učitelé získají metodické podněty pro interkulturní utváření jednotlivých kontaktů, pro tematickou skupinovou práci a kooperaci na projektech.

Huppertz, Norbert (Hg.): Fremdsprachen im Kindergarten. Didaktik, Methodik, Praxis. PAIS-Verlag, Oberried 2003. ISBN: 3-931992-09-8.

Cizí jazyky slouží výchově ke světoobčanství. I v naší mateřské škole si získávají čím dál více pozornosti. Kniha ukazuje, jaké to je, když se děti již v mateřské škole učí druhý jazyk. Využíváme tak velké šance našich dětí.

Montanari, Elke: Mit zwei Sprachen groß werden. Mehrsprachige Erziehung in Familie, Kindergarten und Schule. Kösel 2002. ISBN 978-3466305964.

Mnoho rodičů chce, aby jejich dítě vyrůstalo s více než jedním jazykem. Vidí, jak snadno se děti učí jazyky, rozšiřují si šance profesního uplatnění a svůj horizont. Ale nejistota je velká. Elke Montanari ukazuje, jak se vícejazyčná výchova daří a je zábavná. Kniha poskytuje důležité informace o učení jazyků a pomáhá rodičům, aby své děti co nejlépe podpořili. Objasňuje, co je na předsudcích pravdy, který typ školy je kdy vhodný a jak se vypořádat s případnými obtížemi.